THE CATEGORIES OF JURIDIC TERMINOLOGY AND TERMINOLOGICAL UNCERTAINTIES GENERATED IN THE PROCESS OF TRANSLATION

Adela Cornelia Iancu (Matei), PhD Student, "Ovidius" University of Constanța

Abstract: Legal terms are dynamic in nature and, under the influence of changes in the cultural and social environment or the development of human knowledge and technology, their meaning alters. As we know, legal terms are symbolic or representational signs, which refer to things or ideas found in reality, in the physical or mental world, and they may be one-word unit or compound units. We will speak about the legal concepts, which can be divided into three subcategories: purely technical terms (restricted to a specific legal framework), semi-technical terms (consists of vocabulary and phrases from everyday language, and have additional meaning in their legal context) and non-technical legal terminology (the everyday lexis used in legal texts).
We will also deal with ambiguity in legal documents – the syntactic ambiguity – which is usually deliberate and it is used for reaching a compromise, or to create uncertainties (that one party might seek). The problem of translating ambiguity, raises the question of interpretation, which puts the translator into a difficult position, because he must avoid interpreting legal uncertainty, which is a task for legal professionals.

Key words: legal terms, concept, ambiguity, translation, law

Acceptarea unui termen este un pas crucial în formarea unui concept disciplinar[1]. Termenii legali au o natură dinamică și, sub influența schimbărilor din mediul cultural și social sau dezvoltarea cunoștințelor și a tehnologiei umane, își modifică sensul. În traducerile juridice, acuratețea tehnică a acestor noțiuni este esențială pentru o justiție bună. Termenii legali sunt semne sau reprezentări simbolice care se referă la lucruri sau idei găsite în realitate, în lumea fizică sau psihică; acestea pot fi unități formate dintr-un singur cuvânt sau compuse din mai mulți termeni.Conceptele pot fi împărțite în trei subcategorii: termeni tehnici puri (limitați de un cadru legal specific), termeni semi-tehnici (formați din expresii ale limbajului de zi cu zi, ce au un înțeles suplimentar în contextul lor juridic) și terminologia juridică non-tehnică (lexicul de zi cu zi folosit în texte juridice).

Termeni tehnici puri

Acești termeni sunt lipsiți de ambiguitate și sunt stabili din punct de vedere semantic, atașați exclusiv contextului lor juridic. Interpretarea unui contract legal depinde de traducerea

[1] Greg Myers, 2005 : 187

BDD-V2092 © 2015 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-03 11:44:02 UTC)

corectă a acestor termeni, deoarece conțin un grad mare de conținut al unor legi străine. Acești termeni sunt ușor de distins de restul elementelor lexicale, deoarece sunt de multe ori extrem de legați de cultură. *Tenants in Common* este o expresie juridică tehnică, care are un sens unic în limbajul juridic englez - *tenancy in common* as *equitable ownership of land by two or more persons*[2]- se explică prin închirierea la comun a unei proprietăți sau a unor terenurilor de către două sau mai multe persoane; *tenant* fiind un chiriaș, cel care închiriază de la un proprietar. Dicționarele bilingve au tendința de a traduce *tenants in common* ca si *joint tenants of land* (chiriași comuni ai unui teren) – ceea ce ar putea avea cateodata aplicabilitate în funcție de context, dar nu ar fi corect din punctul de vedere al traducerii.

Termeni semi-tehnici

Grupul cel mai problematic de termeni pentru un translator este lexicul juridic semi-tehnic. Acesta poate să conțină o terminologie care are una sau mai multe sensuri în limbajul curent, precum și una sau diferite semnificații în contextul juridic de specialitate. Numărul de termeni semi-tehnici este în continuă creștere. Acest lucru înseamnă că orice cuvânt popular ar putea dobândi, în timp, o semnificație juridică în vederea extinderii legii și cerințelor de evoluție socială. Extinderea sensului nu este întotdeauna evidentă, mai ales atunci când este în stadiile sale inițiale. Termenii semi-tehnici sunt din punct de vedere semantic mai complecși decât celelalte două grupuri de termeni (tehnici și non-tehnici) și, prin urmare, traducerea lor este complicată de sensul conotativ suplimentar.

Termenul *guarantee* (garanție), de exemplu, și sinonimul său *warranty* aveau mai multe semnificații juridice, atât în legislația engleză cat și în cea a altor limbi. În funcție de context, traducerea literală în poloneză, de exemplu, este *gwarancyjna*, dar, pentru a reflecta sensul de *garanție juridică* inițială, cuvinte suplimentare trebuie să fie adăugate - *klauzula gwarancyjna*. Un alt sens în limba engleză pentru acest termen este *răspunderea pentru o datorie*, în cazul în care un garant prevede acoperirea financiară pentru persoana care ia un împrumut de la un creditor.

Sensul juridic al termenului *agreement* (acord) este mai puțin formal decât cel de *contract* (contract) și trebuie să fie tradus cu această conotație în minte, în contextul textului sursă (ST). Traducerea juridică a lui *agreement* în poloneză este *porozumienie*. Acest termen are o conotație diferită care se referă, de cele mai multe ori, la un acord făcut între părți pentru a termina un conflict, sau pentru a încheia o afacere sau o înțelegere politică. Sensul general al termenului *claim* (creanță) este de solicitare a unui drept sau o cerere. În dreptul civil, *claim* înseamnă o afirmare a unui drept, în special dreptul de a duce un caz particular în instanță (*the right to take a particular case to court)*[3]. În limbajul juridic polonez, termenul are un sens mai larg și s-ar putea referi la situații care pot fi rezolvate în instanță sau în afara acesteia. În acest caz, traducătorul trebuie să selecteze echivalente poloneze care au aceleași efecte juridice, dintr-o selecție de termeni, în diverse domenii semantice, în funcție de context.

[2] Dictionary of Law, 2003 : 493
[3] Dictionary of Law, 2003 : 83

BDD-V2092 © 2015 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-03 11:44:02 UTC)

Termeni non-tehnici

Termenii non-tehnici sunt cuvinte generale care si-au menținut semnificația de zi cu zi, fără a primi conotație juridică, dar pot să apară în texte juridice. Ei sunt mai ușor de înțeles decât de tradus, și sunt de multe ori legați de context. *Confidentiality* (confidențialitatea) este un exemplu de un cuvânt de zi cu zi, de multe ori folosit în documente legale. Acest cuvânt are un echivalent direct în limba poloneză - *poufnosc*.

O parte semnificativă a legislației engleze a fost stabilită în Evul Mediu, când latina era *lingua franca* în Europa pentru oamenii de știință și profesioniștii din domeniul juridic. Acest lucru nu înseamnă că termenii utilizați în contracte latine juridice, au același înțeles în fiecare limbă. Utilizarea de fraze latine de către avocați, în general, face sarcina traducătorului mai dificilă. În cazul în care contractul in limba engleză include termeni din limba latină, aceștia ar trebui să fie păstrați neschimbați în traducere.. Invadatorii germani care au vorbit limba anglo-saxonă, și-au pus amprenta asupra istoriei Angliei, și prin urmare, au fost introduși mai mulți termeni și expresii în limbajul juridic. Aceste expresii au supraviețuit în limba engleză juridică de astăzi. În textele juridice sau contracte, exista referintț în mod constant la textele foarte vechi - deciziile judiciare, testamentele, etc.

Mulți dintre acești termeni fac parte din subcategoria terminologiei juridice pur tehnică, iar unii dintre termeni sunt exemple de vocabular de zi cu zi, prezente de asemenea, în textele juridice din limba engleză, cu sensul schimbat, în funcție de context. *Unsound*- este un adjectiv, a cărui semnificație este, în unele cazuri de *nesănătos*, dar termenul poate fi schimbat în *illness* (boală).

...if the employee becomes of unsound mind.

...if the employee becomes mentally ill.

Erori terminologice

...it has become a golden rule of legal translation that translators must refrain from correcting errors or improving the language of authenticated translations having the force of law.[4]

... A devenit o regulă de aur a traducerii juridice prin care traducătorii trebuie să se abțină de la corectarea erorilor sau îmbunătățirea limbii traducerilor legalizate ce posedă putere de lege. O problemă în traducerile juridice este eroarea evidentă sau suspectată găsită în documentele legale. Asensio sugerează că erorile în ceea ce privește faptele ar trebui să fie tratate cu bun simț, ceea ce înseamnă că în unele ocazii, erorile ar trebui să fie traduse literal, dar, în alte ocazii, acestea ar trebui să fie corectate sau îmbunătățite. Termenul *contractor* descrie o persoană care se angajează la un contract, în special pentru a oferi materiale și pentru efectuarea operațiunilor de construcție (*a person who undertakes a contract especially to provide materials, conduct building operations*[5]). Dar dacă tot textul sursă (ST) se referă la un angajat și este în mod repetat utilizat atunci când se referă la acesta, cuvântul *contractor*

[4] Sarcevic *The Employment Contract (2000 : 118)*
[5] Concise Oxford English Dictionary, 2002 : 312

BDD-V2092 © 2015 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-03 11:44:02 UTC)

(contractant) trebuie să fie înlocuit cu termenul *employed*. Legea ține de interpretare - toate par să indice în această direcție. Judecătorii trebuie să interpreteze semnificația unui anumit document în scopul de a-l aplica la situația concretă, dar poate face traducătorul la fel? Are competența, dreptul de a face asta? În caz de ambiguitate, traducătorii se află la o răscruce – aceea de a alege între o soluție sau alta, deoarece interpretarea nu face parte din meseria lor. Ambiguitatea termenilor ar trebui să fie mai degrabă păstrată, lăsând ultimul cuvânt să-i aparțină judecătorului, a cărui menire este interpretarea legii, în scopul de a o pune în aplicare. Poate suna evident, dar prima sarcină ce ar trebui să fie realizată de către traducător, este de a înțelege textul juridic corespunzător. Nu ne putem aștepta ca el să traducă un text corect, fără a-l înțelege pe deplin. Înțelegerea nu ar trebui să fie limitarea la o scară cuvânt-cuvânt, dar el ar trebui să ia în considerare textul în ansamblu. Contextul este crucial atunci când vorbim despre probleme juridice, deoarece același cuvânt poate fi interpretat în mod diferit, în funcție de situația în care este inclus. Încă o dată, traducătorul trebuie să fie atent la termeni, deoarece, așa cum Sarcevic subliniază, în timp ce înțelegerea este spontană și, într-un fel, un proces involuntar, interpretarea este un act voluntar de reflecție și alegere, care derivă dintr-un caz de ambiguitate sau neclaritate a textului. Nu este întotdeauna ușor să tragi o linie între cele două, dar cei ce se ocupă de traducerile juridice par să fie de acord că datoria traducătorului este de a exprima ceea ce se spune în textul sursă și nu ceea ce el / ea crede că ar fi trebuit să se fi spus.

Neclaritate terminologică

Când traduce o terminologie juridică, traducătorul acopera două extreme opuse - menținerea unui număr de concepte non-tehnice nedefinite și vagi, și importanța realizării preciziei în traducerea termenilor tehnici. În textele juridice, traducătorul are ca scop creșterea elasticității termenilor vagi. Ambiguitatea, în documente juridice - ambiguitatea sintactică - este, de obicei, deliberată și este utilizată pentru a ajunge la un compromis, sau pentru a crea incertitudini (pe care cineva ar putea să le caute). Problema traducerii ambiguităților ridică problema de interpretare, care pune traducătorul într-o poziție dificilă, pentru că el trebuie să evite interpretarea incertitudinilor juridice, ceea ce reprezintă o sarcină pentru profesioniștii din domeniul juridic. Datorită acestui fapt, Germas sugerează că este foarte important pentru traducătorii juridici să fie instruiți pentru a interpreta texte juridice. Termenul *reasonable* (rezonabil), un termen foarte frecvent intalnit în contractele juridice engleze, este necunoscut în codul civil polonez, și ar necesita investigații suplimentare și clarificări. Aceasta înseamnă că un alt cuvânt în afară de *justified, appropriate, rightful etc*, va trebui să fie utilizat în traducerile oficiale. *The best interest of* (cel mai bun interes) este un termen foarte ambiguu, care ar putea însemna lucruri diferite, chiar și în limba engleză. De exemplu, ... *...it is the children's best interest that the legal guardian shall remain in the home with them..* (cel mai bine pentru copii este ca tutorele legal să rămână în casa cu ei ..) - un avocat polonez ar căuta clarificarea ideii conform careia ceea ce este cel mai bine pentru un copil în codul civil englez, este aceeași în codul civil polonez.

BDD-V2092 © 2015 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-03 11:44:02 UTC)

În concluzie, cel mai de succes mod de a încorpora toate informațiile în contractul tradus, este de a face traducerea oficială în funcție de echivalenții funcționali. Limbajul juridic este formalizat la niveluri lexicale, textuale, sintactice și generice. Semnificația esențială a termenelor legali, este conectata in mod direct la tradiția culturii juridice din care provin, prin urmare, terminologia trebuie să fie întotdeauna evaluata în raport cu diferite circumstanțe. Deși limba și legea sunt inseparabile, limba nu este singurul factor provocator pentru traducere și terminologie juridică, pentru că diferite țări, cu aceeași limbă, dezvolta terminologii juridice distincte.Traducerea juridică trebuie să fie considerata ca un proces de comunicare interculturală și interlingvistică.

Bibliografie:

Cazan, Olga „*Procedee de formare a terminologiei juridice româneşti*" – www.romaniaminor.net/ianua/Ianua09/09.pdf. 2010

Derşidan, Emil *Dicţionar de termeni juridici uzuali* – Bucureşti: Editura Proteus. 2006.

Dictionary, Law, Law Latin, Law French, American Stock Exchange, Atlantic Reporter, See Atlantic, Aals Aals. "No Title." Print.

Grecu, Onorina. *Dicţionar juridic român-englez, englez-român*. Ed. CH Beck, Bucureşti, 2008. Print.

Šarčević, Susan. *New approach to legal translation*. Hague: Kluwer Law International, 2000. Print

Šarčević, Susan *The Employment Contract* . Hague: Law International, 2000. Print

Grecu, Onorina. *Dicţionar juridic român-englez, englez-român.* Ed. CH Beck, Bucureşti, 2008. Print.

BDD-V2092 © 2015 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-03 11:44:02 UTC)